

На три дена пред испраќањето на 2007 година, Пакистан доживеа политички и безбедносен земјотрес. Ја убија Беназир Буто, првата жена премиер во исламскиот свет. За време на предизборниот собир во мирното место Равалпиндија, бомбаш самоубиец со огнено оружје смртно ја погоди најпознатата жена во политичкиот свет во Азија, а потоа се саморазнесе. Атенатот одамна беше планиран. По два неуспешни обиди, откако таа се врати во својата родна земја, противниците успеаја да ја ликвидираат. Буто важеше за човек на западот, жена која се бореше против насилството кај радикалните муслимани. Затоа таа им пречеше на исламските фундаменталисти. Им пречеше на сите оние, кои во неа гледаа сојузник на Америка. Десеттина дена пред нејзиното убиство, Буто ја осознала намерата на властите во Исламабад, да ги фалсификуваат изборите во корист на режимот. За таа цел, Беназир имала намера да ги извести своите пријатели во Вашингтон. Едноставно, таа мораше да биде убиена. Веројатно, премногу знаеше. На нејзиниот погреб присуствуваа илјадници приврзаници на нејзината идеологија, кои се удираа по глава и го проколнуваа претседателот Мушараф, кого го сметаат за виновен за нејзината смрт. Беназир Буто ја доживеа судбината на нејзиниот татко, Зулфикар Алија Буто кој, исто така, беше ликвидиран во 1979 година. Тој беше премиер на Пакистан, а две години пред смртта е отстранет од функцијата со воен удар.

Пишува: Мишко ТАЛЕСКИ

МУШАРАФ ЌЕ БИДЕ ОДГОВОРЕН ЗА МОЈАТА СМРТ

НЕ ГО БИРАВ ЈАС ТОЈ МЕ ИЗБ

На 1 декември Беназир Буто официјално ја почна предизборната кампања, со надеж дека состојбите во Пакистан можат сериозно да се променат, доколку таа дојде по третпат на власт. Буто важеше за најсериозен фаворит на изборите закажани за 8 јануари. Но, не успеа во тоа. Ја доживеа судбината на нејзиниот татко, на популарната Индијка, Индира Ганди. Буто се залагаше за брз економски развој на пакистанската држава, кој би бил од

клучно значење за елиминирање на проталибанскиот бунт на северот од државата. Токму тој проект зацртан во нејзината политичка платформа ги мобилизира противниците и фундаменталистите да го применат најгрозорното сценарио. Уште кога го направи првиот чекор на пакистанска територија, по нејзиното враќање од егзил, бомбашите самоубијци беа безмилосни. Се обидоа да ја убијат, но не успеаја. Затоа пак настрадаа 130 лица цивили. Уште

тогаш се навестуваше дека Пакистан ќе западне во сериозна политичко-безбедносна криза. Исто така, Бутото ги поттикна на насилство екстремните сили во земјата, со изјавата дека доколку Владата благоврмено не воспостави контрола во кризните подрачја, тогаш тоа би можеле да го сторат странски сили. Крутите исламисти, противници на западниот свет, во таа реторика на Бутото видоа вовед во нов колонијализам на Пакистан. Тие проценија дека доколку Беназир дојде на власт, ќе почне распоредувањето на западни воени сили, со цел да се неутрализираат и уништат талибанските структури.

ЌЕ ГО ИСЧИСТАМ ПАКИСТАН ОД ТЕРОРИСТИ

Бутото често го обвинуваше претседателот на Пакистан, Первез Мушараф дека е одговорен поради тоа што не успеал да го запре ширењето на влијанието на исламските бунтовници и фанатици. Таа јавно зборуваше дека подрачјето меѓу Пакистан и Авганистан е полно со екстремисти и терористи кои преминуваат и во други подрачја. Меѓу другото, Бутото ветуваше дека доколку победи на изборите, ќе го исчисти цел Пакистан од екстремистите и муџахединските единици. Според неа, Мушараф само декларативно се претставувал како сојузник на Американците, кога е во прашање борбата против тероризмот, но во практиката се случувало нешто сосема друго. Овие говори на Бутото ги поттикнаа радикалните екстремисти да се впуштат во серија насилства со цел да ја ликвидираат поранешната премиерка на Пакистан. Бомбашкиот напад во Карачи, во кој загинаа над 130 лица, беше знак дека државата влегува

ДВАПАТИ СИМНАТА ОД ПРЕСТОЛОТ

Беназир Бутото е родена на 21 јуни 1953 година во Карачи. Се обрзова во манастирот Исус и Марија во Карачи, а од 1969 до 1973 година во познатиот Редклиф колеџ во Масачусетс. Подоцна на Универзитетот Харвард дипломира политикологија. Школувањето го продолжува во Британија, каде на Оксфорд магистрира филозофија, политика и економија. Избрана е за претседател на престижната Оксфордска унија. Таа беше првата жена која се најде на чело на некоја од пост-колонијалните муслимански држави. Харизматичната Бутото е избрана за премиер на Пакистан во 1988 година, но по 20 месеци е сменета со помош на војската од страна на претседателот Гулам Ишак Кан. Тој контроверзно го користи осмиот амандман од Уставот, со кој го распушта парламентот и распишува избори. Беназир Бутото е повторно избрана во 1993 година, но три години подоцна е разрешена од тогашниот претседател Фарук Легари поради корупциски скандали. Ниту едно од делата за корупција до денес не е докажано. Подоцна заминува од државата во егзил. Се враќа на 18 октомври 2007 година. Осумгодишниот доброволен егзил го поминува прво во Лондон, а потоа во Дубаи каде се грижи за своите три деца и нејзината мајка која боледува од Алцхајмеровата болест. Од 2004 година, Бутото повторно живее со својот сопруг Асиф Али Зардари, по осум години одвоеност. За време на периодот поминат во егзил, поранешната премиерка многу патуваше низ светот, држеше разни предавања и беше во постојан контакт со претставниците на Пакистанската народна партија, чиј кандидат беше и во оваа изборна кампања. На барање на Владата во Пакистан, во 2006 година Интерпол издаде налог за апсење на Бутото и нејзиниот сопруг. Таа има ше двојно државјанство, пакистанско и британско.

ОВОЈ ЖИВОТ, РА МЕНЕ!

во сериозна криза. Беназир беше истрајна. Ги обвини исламските милитанти, но истовремено им порача дека нема да им ја предаде нацијата. Таа беше свесна дека против неа застапаа Талибанците, единиците на Ал Каида и пакистанските милитанти. Одеше до таму што нив ги поврза со властите во Исламабад, без чија поддршка тие не би можеле да изведат напади. Мушараф изрази само жалење за нападот и соопшти дека ќе ги уапси извршителите.

Два месеци пред атентатот, Беназир Бутото предупреди дека доколку биде убиена, дел од одговорноста ќе сноси пакистанскиот претседател, Первез Мушараф. Содржина со таква Интернет порака на 26 октомври таа му испрати на својот портпарол во САД и долгогодишен пријател Марк Сигел, објавена преку ТВ каналот CNN. Беназир го обвинуваше Мушараф дека не ѝ дава соодветна заштита, што се докажа со низата обиди таа да биде ликвидирани. "Луѓето на Мушараф сакаат да се чувствувам несигурно" - изјави Бутото по нападот во Карачи во кој загинаа 130 луѓе. Според неа, целиот настан е многу сомнителен, алутирајќи на државната власт. Таа побара во истрагата за случајот да се вклучат британскиот Скотланд јард и американското ФБИ. Мушараф не само што го одби тоа, туку беше и против истрагата.

Стануваше збор само за обична декларативна заложба и шаблонска изјава. Разузнавачката служба предупреди дека три групи симпатизери на движењето на Осам Бин Ладен и талибанските милиции подготвуваат атентат врз Беназир Буто. Пакистанскиот талибански командант се закани дека неговите бомбаши самоубијци од југот на Вазиристан ќе ја убијат экс-премиерката. Меѓу нејзините најголеми противници беа запишани и Масуд Азар, водачот на т.н. Војска на Мухамед поврзан со Ал Каида, кој пак е следбеник на идеологијата на мулата Мухамед Омар, и Ласкар е Тајба, група поврзана со Ал Каида, која ги обучува бомбашите самоубијци во областа Вазиристан, за напади врз Американците и силите на НАТО во Авганистан.

НЕУСПЕШНИОТ ПОЧЕТОК НА ЕДЕН НОВ ПАКИСТАН

Беназир Буто живееше во семејство кое даде голем крвав данок за политиката. Еден нејзин брат е пронајден мртов во својот стан на француската ривиера, другиот брат ѝ е убиен, татко ѝ е осуден на смрт со бесење поради убиството на Наваб Мухамед Ахмад Кан, дисидент на Пакистанската народна партија. Буто имаше силен и непоколеблив дух. Во една прилика ќе изјави: "Не го бирав јас овој живот, тој ме избра мене". Беназир Буто останува најдрагоценото име од тие азиски подрачја, своевиден бренд налик на индиската Ганди династија.

КАДЕ ОДИ ПАКИСТАН ПО БЕНАЗИР БУТО?

Беназир Буто се залагаше за воведување демократија во Пакистан. Всушност, таму постоеше само привидна слобода на јавната мисла и дејствувањето, што беше сосема недоволно за една држава, која се стреми да ги прифати светските стандарди. Токму понесена од таа идеја, Буто се врати во Пакистан. Нејзината идеологија значеше ослободување на нацијата од стегите на исламскиот терор и насилството, акти кои беа секојдневие во Пакистан. За реали-

зација на таа идеја, Буто добиваше безрезервна поддршка од западниот свет. Беше миленик на Буш постариот, на Маргарет Тачер и на ред други светски државници. Затоа им пречеше на исламските фундаменталисти. Се обиде да направи компромис со претседателот Мушараф за поделба на власта, сè со цел да се избегнат поделбите меѓу нацијата и новите крвопролевања. Од друга страна, Мушараф во Буто гледаше гаранција за останување на тронот. Неговата игра беше валкана. Се обидувааше да ја придобие првата дама на Пакистан, но истовремено потајно се надеваше на нејзина брза пропаст. Нејзината смрт е големо олеснување за пакистанскиот претседател. Елиминирана е најголемата опасност за кариерата на Мушараф. Таа се залагаше за одвојување на цивилната од воената власт, што секако не му одеше во прилог на претседателот, бидејќи тој беше војник по вокација. Сега, по смртта на Буто, цивилната и воената елита мора да дојдат до консензус. Тука многу може да помогне и меѓународната заедница. Доколку тоа не се случи, пакистанските исламисти вешто ќе ја искористат хаотичната ситуација, со што ќе доживеат драматичен подем. Превирањата допрва следат. Умре надежта кај обичните Пакистанци, а надежта се викаше Беназир Буто. Таа сакаше да ги надмине етничките поделби и успеа во тоа, но не докрај. Куршумите ја сопреа нејзината идеологија. Дали Пакистан е пред распад? Неговите рабови можат да почнат да пукаат. Претседателот Мушараф се наоѓа пред голем предизвик и одговорност. Тој треба да ја сочува државата. Итните мерки подразбираат формирање Влада на национално единство, за да се спречи експлозија во земјата, која патем располага и со голем арсенал на нуклеарно оружје. Не се знае каде тоа може да заврши. Од друга страна, Мушараф непоколебливо треба да ја продолжи и борбата против Ал Каида, бидејќи тоа им го вети на Американците

"Лидерот на огранокот на Ал Каида во Пакистан, Бајтулах Мехсуд не е вмешан во убиството на поранешната пакистанска премиерка, Беназир Буто. Тоа остро го демантираме. Племенските народи имаат свои обичаи. Ние не напаѓаме жени. Владата сега е нервозна. Таа се обидува да ја прикрие грешката која ја направи, затоа што на Буто не ѝ беше обезбедена адекватна безбедност. Дури и Пакистанската народна партија, на која ѝ припаѓаше Беназир Буто ја отфрли идејата за наша вмешаност во атентатот".

Мехсуд Маули Омар, портпарол на Ал Каида за Пакистан

како нивен сојузник. Но, дали е тоа можно во услови на огромен пад на неговата популарност? Насилството се шири, владее анархија. Слична ситуација имаше во деведесеттите години на минатиот век, кога во насилствата меѓу приврзаниците на Буто и партиите на локалните етнички групи загинаа илјадници луѓе. Историјата се повторува. Елитните кругови во Пакистан се наоѓаат пред предизвикот да ја обноват државата. Доколку успеат во тоа, тогаш може да се каже дека Беназир Буто не умре залудно.